

Óbudai változások

Fejér Gábor felvétele

Az Árpád-híd lábánál egy éles jobb kanyar, és máris a múlt századi Óbuda kellős közepébe csöppenünk. Persze élményromboló az itt parkoló sok autó, a tornyos tetők mögül kikandikáló lakótelepi betonépületek — de azért megnyugtató, hogy valami megmaradt Krúdy úr békés, csendes, hétköznapias Óbudájából.

A harmadik kerületi Fő térről beszélnek, Buda királyi városának egykori központjáról, ahol érintetlenül (vagy inkább a műemlékvédők nagyon is értő kezétől érintve) megmaradt pár négyzetméter a barokk városból.

A tér most ugyan török-dúlás utáni képét mutatja. Közmuveket fektetnek; még mielőtt az Árpád-híd felújítása teljes gőzzel megkezdődik, mert akkor a téren át vezet a főútvonal, s már nem lehet aszfaltot bontani. Ki tudja persze, jól lesz-e, ha erre döngenek a nehéz gépjárművek, hiszen mélyen a föld alatt még ott bújnak meg a Nagy Lajos, illetve anyja, Erzsébet királyné által épített prépostsági templom romjai. Eddig sosem volt annyi pénz, hogy a már feltárt romokat valamilyen módon felszínre hozzák és felépítsék.

Esküszöm, lehangulatosabb, „legbarokkabb” a tér közepén álló díszkút, lámpaház vagy mi a csuda. Csak közelebből derül ki, hogy a tornyos tetős, kandeláberes kuckó nem más, mint a „Fővárosi Gázművek nyomásszabályozó állomása”. Ugyanígy vagyol: a tanács

épületével is: díszes, erkélyes-cirádás ornamentikája azt sugallja, hogy ez aztán a szép, a műemlék. Pedig hát ez is valamikor a századfordulón épült. Az igazi, téveszthetetlen műemlék csendesen oldalra húzódik: a Zichy-kastély.

Bizarr, furcsa, befelé fordult életformára utaló tér ez az egész. Kívülről négyszögben dísztelen gazdasági épület rejti el a barokkosan túlcifrázott gyöngyragyáló-kastélyt. Kívül sima, meszelt fal, bent a boltíves kapu alól feltáruznak az oszlopok, oromzatok, kőkorlátos középerkélyek.

Szerencse, hogy e kövek beszélni nem tudnak, mert akkor elmondanák a kastély szomorú történetét. Zichy Miklós korán meghalt, özvegye életjáradék ellenében hagyta a Kamarának, hogy az minden óbudai uradalmát visszaváltsa. S a kastély, amely mindössze nyolc évig pompázott, elhagyott kőhalma lett. Később dohányraktár, lakóépület, de kastély már sose.

Most újjáépítve, parkja gyönyörű, modern szobrokkal díszítve a művészetek otthona lett: kiállítások, hangversenyek színhelye.

Ejtsünk szót a tanáccsal szemben levő épületszoporról is. Valaha márkás kávéház működött benne, s persze csoda lenne, ha nem mondhatnánk el (talán Óbuda összes vendéglátó egységéről): Krúdy Gyula kedvelt helye volt. Ma hús-, ételmei- és zöldségbolt található itt, már nem sokáig. Elvi-

leg január 1-én költözniük kellett volna, de egyelőre maradtak. Pedig a tervek szerint 1982-ben már működik itt a Lajos utcából e helyre költöztetett Sipos halászkert.

A szomszédos műemléki épületet a pincéig lebontották, hogy majd téglánként építsék eredeti állapotába vissza. Ebben az épületben Radeberger söröző lesz, német kezelésben.

Mondják, néhány éve még a vendéglátósok ragaszkodtak ahhoz, hogy ide költözzék a „Sipos”. Ki érti ezt? Üzemel már itt a Vasmacska és a Postakocsi — egyik ajtáját se döntik be a túleledő vendégek —, a kastélyban presszó, megnyílik a söröző, s ötödikként a halászkert.

Tehát ez a gyöngyszem marad meg egyedül a hangulatos Óbudából; ide tömörítik a műemléki és idegenforgalmi látványokat.

Ki tudja persze, örülnek-e ennek is az itt lakók? Mert hogy például a boltok kiköltöztetésével nagy gondot okoz az ellátás. A tanács már sok mindennel próbálkozott, bolt viszont még sincs...

Csattog a légalapács, berreg a markológép, végre egyszer nem a gázszindulót játszva valaminek, ami régi, pótolhatatlan. Sajnos, hogy Óbudán csak ez az egy maradt, de ez már másik történet.

Szántó Péter